

Posudek oponenta diplomové práce:
**Klára Nováková: „Pozemkové služebnosti – srovnání české a francouzské
právní úpravy“**

Posuzovaná diplomová práce má celkem 106 stran, z toho 89 stran vlastního textu. Skládá se ze šesti kapitol, nečíslovaného úvodu a závěru, seznamu pramenů, seznamu zkratk, česky i anglicky psaného abstraktu, anglicky psaného resumé a seznamu klíčových slov. Práce splňuje formální požadavky kladené na diplomovou práci. Byla odevzdána 8. června 2015.

Aktuálnost tématu. Téma práce nepatří mezi tradiční témata, aktuálním však nepochybně je. Porovnání tradičního institutu pozemkové služebnosti, který však v českém právu doznal řady podstatných proměn (aktuálně zejména s ohledem na nový občanský zákoník, který se terminologicky navrácí k tomuto tradičnímu institutu) s právní úpravou francouzskou, která je naopak v oblasti pozemkových služebností právní úpravou dlouhodobě ukotvenou, je zcela jistě aktuální a přínosné.

Náročnost tématu. Téma práce považuji za náročné, a to s ohledem na nezbytnou komparativní metodu práce a nutnost pracovat ve větším množství s cizojazyčnými prameny.

Hodnocení práce. Diplomová práce se postupně věnuje vývoji právní úpravy služebností, vymezení tohoto institutu, jeho vzniku, změně a zániku, tedy téměř výhradně soukromoprávnímu pohledu na služebnosti. Stranou pozornosti zůstávají veřejnoprávní specifika služebností. Jednotlivé kapitoly si zachovávají jednotnou strukturu – popis české právní úpravy, popis francouzské právní úpravy a závěrečné porovnání obou právních úprav. Zachycení obou právních úprav paralelně je jistě cenné, nicméně zejména v případě české právní úpravy mohlo být téma zpracované více do hloubky. Komparativní charakter mají pak jednotlivá srovnání na konci každé kapitoly, nicméně i zde se jedná o porovnání základních shod a rozdílů právních úprav, nikoli o hlubší a detailnější porovnání. Výhrady mám dále k terminologické nedůslednosti ohledně užívání pojmu pozemková služebnost. Autorka nezohledňuje při používání tohoto pojmu skutečnost, že služebnosti mohou být zřízeny k jakékoli věci nikoli pouze k pozemku, což vyžaduje důsledné rozlišování pojmů služebnost ad personam, služebnost ad rem a pozemková služebnost. Další výhradu mám k části týkající se vzniku pozemkové služebnosti na základě právního jednání, kdy z práce vůbec není patrné, zda ji je autorka vědoma konstitutivního významu zápisu do katastru nemovitosti. V pasáži věnované zániku služebnosti na základě trvalé změny služebné věci autorka bez dalšího přejímá názor, že pozemková služebnost může zaniknout schválením územně plánovací dokumentace či zánikem panujícího pozemku (např. odplavením či sesuvem půdy). Nezamýšlí se, zda skutečně může pozemek fyzicky zaniknout, zda se pouze nemění jeho charakter (služebnost může nepochybně zaniknout proměnou fyzických vlastností pozemku zaniknout, nikoli však jeho zánikem, neboť pozemek nemůže zaniknout). Stejně tak se nezamýšlí nad skutečným významem územně plánovací dokumentace a jejími důsledky pro soukromoprávní vztahy (např. pro existenci služebnosti).

Celkově práce podává základní přehled o institutu služebnosti v české a francouzské právní úpravě včetně základního porovnání právních úprav. Seznámení se se zahraniční právní úpravou a zpracování základního srovnání s českou právní úpravou jednoznačně oceňuji a považuji za přínosné. Je však škoda, že autorka zůstala poměrně na povrchu a nepokusila se o hlubší analýzu obou právních úprav, popř. o závěry se vzájemným zhodnocením obou právních úprav – resp. jejich kladů a záporů. Práce je dobře logicky uspořádaná a zachycuje téma v nezbytném rozsahu. Pozornost však měla být též věnována

veřejnoprávním aspektům právní úpravy pozemkových služebností (např. souvislostmi s omezením vlastnického práva k pozemku či problematikou evidenci služebností v katastru nemovitostí). Další výhradu mám k velmi popisnému a kompilačnímu charakteru práce, zejména v částech věnující se české právní úpravě byl namísto více tvůrčí a kritický přístup ke zpracování tématu. Některé subkapitoly jsou pouhou kompilací z komentářové literatury.

Grafická, stylistická a jazyková stránka diplomové práce jsou na standardní úrovni. Prameny jsou správně citovány. Oceňuji práci s francouzsky psanými prameny. Výběr česky psané literatury mohl být širší, výběr si omezuje téměř výhradně na komentářovou a učebnicovou literaturu a zahrnuje pouze jeden článek.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace Celkově hodnotím práci diplomovou práci Kláry Novákové jako velmi dobrou až dobrou, jako takovou ji doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě. V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby se diplomantka vyjádřila k následujícím otázkám:

- 1) Má registrace služebnosti ve francouzské právní úpravě konstitutivní charakter, pokud ano v jakých případech?
- 2) Charakterizujte možnost využití služebností při umístování inženýrských sítí na pozemek v českém a francouzském právu.
- 3) Porovnejte možnost využití služebnosti v rámci vyvlastňovacího řízení (resp. při nuceném omezení vlastnického práva).

V Praze dne 16. června 2015

JUDr. Martina Franková, Ph.D.